

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ

Ισαάκ Σαρπεθαΐ

- Η ΑΜΟΙΒΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟ 1986

- ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1975 - 85

ΠΡΟΣΟΧΗ: Το παρόν αντικαθιστά πλήρως
το σημείωμα με τον ίδιο
τίτλο και ημερομηνία 17.12.85

21 Ιανουαρίου 1986

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Περιγραφή της πολιτικής μισθών.
2. Φορολογικά μέτρα.
3. Υποθέσεις για την πρόβλεψη των εξελίξεων του 1986.
4. Επιπτώσεις της εισοδηματικής πολιτικής:
 - α. Σύνολο αστικού τομέα.
 - β. Βιομηχανία.
 - γ. Άλλοι κλάδοι.
 - δ. Ανταγωνιστικότητα.
 - ε. "Ψαλίδα" αποδοχών και "κοινωνικά αναγκαίο" εισόδημα.
 - στ. Διαχρονικές συγκρίσεις της αγοραστικής δύναμης των αποδοχών.

Πίνακες στοιχείων

1. Αμοιβή εργασίας, κόστος εργασίας, παραγωγικότητα, τιμές: 1975-86.
2. Εξέλιξη αποδοχών μέσου μισθωτού στον αστικό τομέα: 1974-86.
3. Σύνοψη εξελίξεων στον αστικό τομέα: 1982-86.
4. Σύνοψη εξελίξεων στη βιομηχανία: 1982-86.
5. Τιμές, μισθοί, συναλλαγματική ισοτιμία, ανταγωνιστικότητα: 1985-86.
6. Μισθοί-ημερομίσθια και απασχόληση: 1985.
7. Αυξήσεις μέσων ακαθαρίστων αποδοχών κατά κλάδους: 1986.
8. Αυξήσεις μισθών μόνο λόγω ΑΤΑ για διάφορα επίπεδα αποδοχών: 1985-1986.
9. Αυξήσεις αποδοχών στο δημόσιο τομέα: 1975-86.
10. Ακαθάριστες αποδοχές δημοσίων υπαλλήλων: 1985-86.
11. Αμοιβή εργασίας στον αστικό τομέα: 1975-86 (σύγκριση εκτιμήσεων).
12. Μερίδιο μισθών στο ΑΕΠ: 1975-85.
13. Αυξήσεις μισθών μόνο λόγω διορθωτικών ποσών και ΑΤΑ: 1982-86 ("ψαλίδα" αποδοχών).
14. Εξέλιξη μισθολογικών διαφορών (με βάση στοιχεία της ΕΣΥΕ): 1981-85.
15. Απόλυτα επίπεδα αποδοχών (δρχ.): τελευταία διαθέσιμα στοιχεία.
16. Καταναλωτική δαπάνη νοικοκυριών με επικεφαλής μισθωτό ή ημερομίσθιο: 1982-85.
17. Κόστος εργασίας: συγκριτικά στοιχεία (χώρες ΕΟΚ - 1982).

1. Περιγραφή της πολιτικής μισθών

Η κυβερνητική πολιτική μισθών εξαγγέλθηκε από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας στις 11.10.85 και στις 18.10.85 έγινε υποχρεωτική για το σύνολο του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα με την έκδοση Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.). Σύμφωνα με το σχέδιο νόμου για την κύρωση της Π.Ν.Π. που κατατέθηκε στη Βουλή στα τέλη Νοεμβρίου, βασικά στοιχεία της πολιτικής μισθών είναι τα εξής:

- α. Η ισχύς της είναι διετής (μέχρι τέλους 1987), στα πλαίσια των μέτρων για τη σταθεροποίηση της οικονομίας.
- β. Από την 1.1.86 η ΑΤΑ θα καταβάλλεται στους μισθωτούς στην αρχή κάθε τετραμήνου σύμφωνα με το προβλεπόμενο ποσοστό μεταβολής του Δ.Τ.Κ., από το οποίο θα αφαιρείται η εκτιμώμενη επίπτωση του εισαγόμενου πληθωρισμού. (Η επίπτωση αυτή θα υπολογίζεται με βάση την μεταβολή του δείκτη τιμών τελικών προϊόντων προελεύσεως εξωτερικού - που περιλαμβάνεται στον Δείκτη Τιμών Χονδρικής της ΈΣΥΕ - η οποία θα πολλαπλασιάζεται επί τον συντελεστή 0,19. Ο συντελεστής αυτός αντιπροσωπεύει τη συμμετοχή των εισαγομένων προϊόντων στο "καλάθι" αγαθών του δείκτη χονδρικής). Αν στο τέλος κάθε έτους η πραγματική αύξηση του Δ.Τ.Κ. υπερβαίνει την προβλεφθείσα, η διαφορά θα καταβάλλεται στην αρχή του επόμενου έτους.
- γ. Μισθωτοί με ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές μεγαλύτερες από 150.000 δρχ. στο τέλος του 1985, δεν θα λάβουν την ΑΤΑ του α' 4μήνου του 1986. Για τον προσδιορισμό του ορίου των 150.000 δρχ. αφαιρείται από τις ακαθάριστες αποδοχές ποσό 5.000 δρχ. για κάθε τέκνο. Εξάλλου, μισθωτοί των οποίων οι αποδοχές είναι χαμηλότερες των 150.000 δρχ. και με την ΑΤΑ του α' 4μήνου του 1986 θα υπερβούν το παραπάνω ποσό, θα λάβουν τμήμα ΑΤΑ μέχρι της συμπληρώσεως του ποσού αυτού.
- δ. Στους μισθωτούς πολλαπλής απασχόλησης θα χορηγείται ΑΤΑ από μία μόνο πηγή, κατ' επιλογήν του μισθωτού.
- ε. Η χορήγηση άλλων αυξήσεων πέραν της ΑΤΑ απαγορεύεται. (Εξαιρούνται οι αυξήσεις λόγω "ωρίμανσης"). Επειδή η απαγόρευση αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει - αυστηρά ερμηνευόμενη - στην απαγόρευση καταβολής αυξήσεων λόγω ΑΤΑ σε μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα των οποίων οι "πράγματι καταβαλλόμενες" αποδοχές υπερβαίνουν τις "νόμιμες" ή "συμβατικές", διευκρινίζεται ότι στις περιπτώσεις αυτές επιτρέπεται να υπολογίζεται η ΑΤΑ επί των νομίμων αποδοχών και το ποσό που προκύπτει να προστίθεται στις πράγματι καταβαλλόμενες αποδοχές.
- στ. Τα κλιμάκια της ΑΤΑ (50.000 - 75.000 - 100.000 δρχ.) που ισχύουν από 1.1.84 δεν μεταβάλλονται.

ζ. Αυξήσεις που καταβάλλονται κατά παράβαση της κυβερνητικής πολιτικής δεν υπολογίζονται στις δαπάνες που εκπίπτονται από το φορολογητέο εισόδημα των επιχειρήσεων ή των εργοδοτών, ούτε για τον καθορισμό του κόστους παραγωγής, ούτε για οποιοδήποτε άλλο σκοπό. Στις περιπτώσεις αυτές επιβάλλεται με υπουργική απόφαση και πρόστιμο μέχρι 5% επί των ακαθαρίστων κερδών*. Εξάλλου, για την χορήγηση κάθε μορφής αυξήσεως στους εργαζομένους του ευρύτερου δημόσιου τομέα απαιτείται έγκριση της Γεν.Γραμματείας Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών του ΥΠ.ΕΘ.Ο.

2. Φορολογικά μέτρα

Η πολιτική μισθών συμπληρώθηκε με τα φορολογικά μέτρα που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό που κατατέθηκε στη Βουλή (27.11.85). Συγκεκριμένα, σε ότι αφορά τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, η φορολογική κλίμακα, οι εκπτώσεις από το ποσό του φόρου και οι εκπτώσεις ενοικίου παραμένουν αμετάβλητες, ενώ το ανώτατο όριο της "μείωσης" του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες αναπροσαρμόζεται κατά 17,6% (από 255.000 σε 300.000 δρχ.).

3. Υποθέσεις για την πρόβλεψη των εξελίξεων του 1986

Η εκτίμηση των επιπτώσεων της εισοδηματικής πολιτικής στηρίζεται στα εξής δεδομένα και υποθέσεις:

- α. Λόγω της ισχύος της Π.Ν.Π. δεν θα υπάρξουν σημαντικές υπερβάσεις της πολιτικής μισθών. Στον βαθμό, πάντως, που θα υπάρξουν, αναμένεται να αντισταθμιστούν από το γεγονός ότι στον ιδιωτικό τομέα η ΑΤΑ θα υπολογίζεται επί των "νομίμων" αποδοχών: αυτό σημαίνει ότι οι μισθολογικές αυξήσεις που καταρχήν προκύπτουν από την ΑΤΑ περιορίζονται ακόμη περισσότερο στις περιπτώσεις όπου οι πράγματι καταβαλλόμενες αποδοχές είναι μεγαλύτερες από τις νόμιμες. (Παράδειγμα: Έστω μισθωτός με νόμιμες/συμβατικές αποδοχές 40.000 δρχ. και πράγματι καταβαλλόμενες - κατόπιν ιδιωτικής συμφωνίας - 50.000 δρχ. Η ΑΤΑ - π.χ. 5% - θα υπολογισθεί επί των 40.000 δρχ. και φθάνει τις 2.000 δρχ. Έτσι οι πράγματι καταβαλλόμενες αποδοχές θα αυξηθούν μόνο κατά 4%).
- β. Κατ'εξαίρεση, όπως προκύπτει από στοιχεία της εισηγητικής εκθέσεως του προϋπολογισμού, οι μέσες ακαθάριστες αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων αναμένεται να αυξηθούν κατά 3,5 περίπου ποσοστιαίες μονάδες περισσότερο απότι δικαιολογεί η εισοδηματική πολιτική, κυρίως λόγω της πρόσθετης δαπάνης που θα προκληθεί από την ολοκλήρωση της μονιμοποίησης του έκτακτου προσωπικού και από την έναρξη

* Με δεύτερη Π.Ν.Π που εκδόθηκε στις 31.12.85 επιτρέπεται διαφυσκτικά η επιβολή δραχμικού προστίμου 100.000 - 100.000.000 δρχ.

εφαρμογής νέων μισθολογίων για τους δικαστικούς και στρατιωτικούς.

γ. Οι τιμές καταναλωτή το 1986 θα αυξηθούν - σύμφωνα με μία πρόβλεψη - κατά **16,2%** (αρχή - τέλος) και κατά **23,4%** (μέσα επίπεδα). Αν ληφθεί υπόψη και η προβλεπόμενη εξέλιξη των τιμών εισαγομένων, αναμένεται ότι τα ποσοστά της ΑΤΑ θα προσδιορισθούν σε **4,5%** (1.1.86), **1,0%** (1.5.86) και **5,5%** (1.9.86). (Λεπτομέρειες για την πρόβλεψη του Δ.Τ.Κ. στον Πίνακα 5. ^{ελαφρά}Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με άλλη πρόβλεψη - του Τμήματος Τιμών - αναμένεται μεγαλύτερη άνοδος του Δ.Τ.Κ. το 1986).

δ. Η προσθετική επίπτωση της "ωρίμανσης" (που ποικίλλει από κλάδο σε κλάδο) υπολογίζεται σε **3** μονάδες περίπου για το σύνολο του αστικού τομέα. Εξάλλου, οι ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές ενός μέσου μισθωτού στο τέλος του 1985 εκτιμώνται σε 70.000 δρχ. περίπου.

4. Επιπτώσεις της εισοδηματικής πολιτικής

α. ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ. Οι μέσες ονομαστικές αποδοχές προ φορολογίας στον αστικό τομέα της οικονομίας θα αυξηθούν το 1986 κατά **13,5 %** (έναντι 20,8% το 1985, σύμφωνα με τελευταίες αναθεωρημένες εκτιμήσεις), ενώ οι πραγματικές προ φορολογίας αποδοχές θα μειωθούν κατά **8,0%** (έναντι αυξήσεως κατά **1,3%** το 1985). Η δημοσιονομική απορρόφηση δεν θα είναι μεγάλη (παρά την μη αναπροσαρμογή της φορολογικής κλίμακας και των "TAX CREDITS") αφενός λόγω των μικρών ονομαστικών αυξήσεων των εισοδημάτων και αφετέρου λόγω της αναπροσαρμογής της "μείωσης" του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες. Έτσι το ονομαστικό διαθέσιμο εισόδημα του μέσου μισθωτού θα αυξηθεί το 1986 κατά **12,2%** (έναντι 21,7% το 1985) και το πραγματικό διαθέσιμο θα μειωθεί κατά **9,1%** (έναντι αυξήσεως κατά **2,0%** το 1985). Εξάλλου, αν υποτεθεί ότι το μη γεωργικό ΑΕΠ θα μείνει στάσιμο το 1986 (έναντι αυξήσεως κατά 2% το 1985) και ότι ο αριθμός των απασχολούμενων μισθωτών θα μειωθεί κατά 0,5% (έναντι εκτιμωμένης μειώσεως κατά 0,4% το 1985), τότε το προϊόν ανά μισθωτό θα αυξηθεί κατά 0,5% (1985: +2,4%), το σύνολο των εγχωρίων μισθών και ημερομισθίων (WAGE BILL) θα αυξηθεί κατά **12,9%** (1985: +20,3% σύμφωνα με εκτιμήσεις του γράφοντος, +21,1% σύμφωνα με τους Εθνικούς Λογαριασμούς), και το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος στον αστικό τομέα θα αυξηθεί μόνο κατά **12,9%** (1985: +17,9%). Αυτή ακριβώς η επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης του κόστους εργασίας θα συμβάλει (μαζί με άλλους παράγοντες) στη συγκράτηση της αύξησης των τιμών καταναλωτή στο **16,2%** μεταξύ αρχής και τέλους του 1986. Παράλληλα, αν υποτεθεί ότι το μη γεωργικό ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές θα αυξηθεί κατά 20-22%; τότε το ποσοστό συμμετοχής των εγχωρίων μισθών στο μη γεωργικό ΑΕΠ

σε τρέχουσες τιμές θα μειωθεί κατά 4-5 εκατοστιαίες μονάδες (από 55,2% - σύμφωνα με εκτιμήσεις του γράφοντος - ή από 57,3% - σύμφωνα με τους Εθνικούς Λογαριασμούς. - το 1985 σε περίπου 51% ή 53% αντίστοιχα το 1986). (Βλέπε Πίνακα 3).

β. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ. Στη μεταποίηση προβλέπεται ότι το 1986 οι ωριαίες αποδοχές των εργατών θα αυξηθούν κατά **12,2%**, οι εβδομαδιαίες κατά **12,8%** και οι μηνιαίες των υπαλλήλων κατά **12,8%**, ενώ σε πραγματικούς όρους οι αντίστοιχες μειώσεις θα κυμανθούν περί το 9%. Αν υποθεθεί ότι η παραγωγή θα μείνει στάσιμη, ότι η απασχόληση θα μειωθεί κατά 1% και ότι ο μέσος χρόνος εργασίας θα αυξηθεί κατά 0,5%, τότε η παραγωγή ανά ώρα θα αυξηθεί κατά 0,5%, η παραγωγή ανά απασχολούμενο κατά 1% και το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος κατά **11,6%**.

Το 1985, εξάλλου, εκτιμάται ότι: η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 0,5% (10μηνο: +0,5%), η απασχόληση μειώθηκε κατά 1% (9μηνο: -1,4%), ο μέσος χρόνος εργασίας αυξήθηκε (για πρώτη φορά από το 1978) κατά 2,6% (6μηνο: +3,8%), η παραγωγή ανά ώρα μειώθηκε κατά 1,1% (6μηνο: -2,6%), και η παραγωγή ανά απασχολούμενο αυξήθηκε κατά 1,5% (6μηνο: +1,1%). Η ετήσια αύξηση των ωριαίων αποδοχών εκτιμάται σε 20,6% (6μηνο: +21,3%), των εβδομαδιαίων σε 23,7% (6μηνο: +25,9%), και των μηνιαίων σε 22,4% (6μηνο: +27,0%). Αποτέλεσμα των εξελίξεων αυτών είναι η εκτιμώμενη αύξηση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος κατά 21,9% (6μηνο: 24,5%). Επισημαίνεται η "ανώμαλη" (και δυσεξηγήτη) αύξηση των μηνιαίων αποδοχών των υπαλλήλων στο α' εξάμηνο, που είναι μεγαλύτερη αφενός από την αναμενόμενη και αφετέρου από την αύξηση των αποδοχών των εργατών. Υπενθυμίζεται ότι επειδή οι αποδοχές των υπαλλήλων είναι υψηλότερες από αυτές των εργατών σε απόλυτα επίπεδα, συνήθως αυξάνονται βραδύτερα, λόγω της κλιμάκωσης της ΑΤΑ. (Βλέπε Πίνακα 4).

γ. ΑΛΛΟΙ ΚΛΑΔΟΙ. Όπως προκύπτει από την εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού, οι μέσες αποδοχές των δημοσίων υπαλλήλων θα αυξηθούν το 1986 κατά **15,9%** (1985: 27,5%). Εξάλλου, αν ληφθεί υπόψη μόνο η ΑΤΑ, οι ονομαστικές αυξήσεις κυμαίνονται από **11,3%** (για υπαλλήλους του 28ου μισθολογικού κλιμακίου) έως **6,8%** (για υπαλλήλους του 1ου μισθολογικού κλιμακίου), ενώ οι αντίστοιχες μειώσεις σε πραγματικούς όρους κυμαίνονται από **9,8%** έως **13,5%**. (Βλέπε Πίνακες 7,9,10).

Οι κατώτατες αποδοχές των ανειδίκευτων εργατοϋπαλλήλων, που αμείβονται σύμφωνα με την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, θα αυξηθούν κατά **10,9%** (πραγματική μείωση **10,1%**), έναντι αυξήσεως κατά 17,9% το 1985 (πραγματική μείωση **1,2%**). (Βλέπε Πίνακα 1).

Τέλος, οι μηνιαίες αποδοχές των υπαλλήλων καταστημάτων λιανικού εμπορίου θα αυξηθούν το 1986 κατά 13,6%, έναντι εκτιμωμένης αύξησης κατά 22,6% το 1985 (6μηνο 1985: +25,8%). (Βλέπε Πίνακα 1).

δ. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ. Ο συνδυασμός της εισοδηματικής και της συναλλαγματικής πολιτικής της κυβέρνησης αναμένεται ότι θα βελτιώσει αισθητά την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων. Συγκεκριμένα, στο βαθμό που η ανταγωνιστικότητα εξαρτάται μόνο (ή κύρια) από το κόστος εργασίας, υπολογίζεται ότι: ενώ το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος εκφρασμένο σε δρχ. θα αυξηθεί το 1986 κατά 12% περίπου (μέσα επίπεδα) ή κατά 15,5% περίπου μεταξύ του β' τετραμήνου του 1985 (δηλαδή πριν από την υποτίμηση) και του γ' τετραμήνου του 1986, το "διορθωμένο" κόστος εργασίας (που είναι εκφρασμένο σε ένα καλάθι ξένων νομισμάτων) θα μειωθεί κατά 13% περίπου το 1986 (μέσα επίπεδα) και η μείωση θα φθάσει το 16% περίπου μεταξύ β' 4μηνου 1985 και γ' 4μηνου 1986. Οι "μειώσεις" αυτές αντιστοιχούν σε ανάλογη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. (Βλέπε Πίνακα 5).

ε. "ΨΑΛΙΔΑ" ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΙ "ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΑΝΑΓΚΑΙΟ" ΕΙΣΟΔΗΜΑ. Λόγω της διατηρήσεως των κλιμακίων της ΑΤΑ (σε συνδυασμό με τη μη χορήγηση της ΑΤΑ της 1.1.86 στους μισθωτούς με αποδοχές άνω των 150.000 δρχ.) θα συνεχιστεί και το 1986 η τάση σμικρύνσεως των μισθολογικών διαφορών, με βραδύτερο, όμως, ρυθμό, επειδή οι ονομαστικές αυξήσεις θα είναι μικρές για όλα τα επίπεδα αποδοχών. (Βλέπε Πίνακες 13, 14).

Εξάλλου, λόγω της περιοριστικής εισοδηματικής πολιτικής αναμένεται να αυξηθεί το 1986 η απόσταση μεταξύ των μέσων ακαθαρίστων αποδοχών στον αστικό τομέα και των ακαθαρίστων αποδοχών που είναι αναγκαίες (κατά απασχολούμενο) για την κάλυψη των καταναλωτικών δαπανών ενός ^{μέσου} νοικοκυριού με επικεφαλής μισθωτό από τα οικονομικώς ενεργά μέλη του. Υπολογίζεται ότι στο τέλος του 1985 οι μέσες αποδοχές καλύπτουν μόνο το 86% των "αναγκαίων" και ότι το ποσοστό αυτό θα μειωθεί το 1986 (Βλέπε Πίνακες 16, 15).

στ. ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΕΣ ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣΤΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ. Αν ληφθούν υπόψη μόνο οι αυξήσεις λόγω ΑΤΑ για ένα μέσο μισθωτό (αποδοχές 40.000 δρχ. την 1.1.82, 70.071 δρχ. την 31.12.85), τότε το ονομαστικό εισόδημα του μισθωτού αυτού θα αυξηθεί κατά 9,3% το 1986 σε μέσα επίπεδα και ^{9,6%} μεταξύ αρχής και τέλους του έτους. Επειδή, όμως, οι τιμές καταναλωτή θα αυξηθούν κατά 23,4% σε μέσα επίπεδα και μόνο κατά 16,2% μεταξύ αρχής-τέλους, η πραγματική

.../...

μείωση του εισοδήματος θα είναι 11,4% (μέσα επίπεδα) και 5,7% (αρχή-τέλος). Σχετικά με τη διαφορά αυτή επισημαίνονται τα εξής: (1) η μεταβολή των μέσων επιπέδων είναι αυτή που πρέπει να συσχετισθεί με τα ετήσια μεγέθη της οικονομίας, π.χ. την καταναλωτική ζήτηση. (2) η σχετικά "μικρή" μείωση της αγοραστικής δύναμης μεταξύ αρχής και τέλους του 1986 πρέπει να εκτιμηθεί σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες μεταβολές του 1985. Συγκεκριμένα, για τον ίδιο μέσο μισθωτό παρατηρείται το 1985 το αντίστροφο φαινόμενο: η πραγματική μείωση του εισοδήματος είναι σε μέσα επίπεδα μόνο 2,6%, αλλά μεταξύ αρχής και τέλους του έτους φθάνει το 7,4%. Αν η διετία 1985-86 αντιμετωπισθεί συνολικά, προκύπτει ότι η πραγματική μείωση του εισοδήματος του μέσου μισθωτού μεταξύ 1984 και 1986 φθάνει το 13,7% σε μέσα επίπεδα και το 12,7% μεταξύ αρχής (του 1985) και τέλους (του 1986). (Βλέπε Πίνακα 8).

Εξάλλου, αν εκτός από την ΑΤΑ ληφθεί υπόψη και η "ωρίμανση" για τον μέσο μισθωτό, προκύπτει ότι η πραγματική μείωση του εισοδήματος το 1986 θα είναι 9,0% σε μέσα επίπεδα και μόνο 3,1% μεταξύ αρχής και τέλους του έτους. Η πραγματική μείωση, όμως, μεταξύ του β' 4μηνου του 1985 (πριν από τη λήψη των μέτρων) και του γ' 4μηνου του 1986 φθάνει το 11,9%. (Βλέπε Πίνακα 5).

Τέλος, από τους δείκτες του Πίνακα 2 προκύπτει ότι στον αστικό τομέα της οικονομίας το 1986 η αγοραστική δύναμη των μέσων προ φορολογίας αποδοχών θα επανέλθει στα επίπεδα του 1977, ενώ η αγοραστική δύναμη του μέσου διαθεσίμου εισοδήματος θα επανέλθει στα επίπεδα του 1976.

* * * * *

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 1

ΑΜΟΙΒΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ, ΤΙΜΕΣ: 1975-86

(ποσοστά ετήσιας μεταβολής)

<u>ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ</u> ⁽¹⁾	<u>1975</u>	<u>1976</u>	<u>1977</u>	<u>1978</u>	<u>1979</u>	<u>1980</u>	<u>1981</u>	<u>1982</u>	<u>1983</u>	<u>1984</u>	<u>1985 (εκτίμ.)</u>	<u>1986(πρόβλ.)</u>
- Τιμές καταναλωτή	13,4	13,3	12,1	12,6	19,0	24,9	24,5	21,0	20,2	18,5	19,3	23,4
- Μέσες αποδοχές προ φόρολογίας (ονομ.)	22,6	22,7	19,2	21,8	18,8	20,6	24,0	26,1	17,2	23,1	20,8	13,5
- " " " " (πραγμ.)	8,1	8,3	6,3	8,2	-0,2	-3,4	-0,4	4,2	-2,5	3,9	1,3	-8,0
- Διαθέσιμο εισόδημα μέσου μισθωτού (ονομ.)	22,0	21,7	21,0	20,3	16,9	23,4	21,4	24,4	15,8	22,2	21,7	12,2
- " " " " (πραγμ.)	7,6	7,4	7,9	6,9	-1,8	-1,2	-2,5	2,8	-3,7	3,1	2,0	-9,1
- Προϊόν ανά απασχολούμενο μισθωτό	4,7	3,6	-0,1	3,3	2,7	-0,6	-1,0	-0,5	0,5	1,0	2,4	0,5
- Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος	17,1	18,5	19,3	17,9	15,7	21,3	25,2	26,7	16,6	21,9	17,9	12,9
<u>ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ</u> ⁽²⁾												
- Ημερησίες αποδοχές εργατών (ονομ.)	24,7	28,6	20,9	23,6	20,6	27,2	27,2	33,5	19,4	26,3	20,6	12,2
- " " " " (πραγμ.)	9,9	13,5	7,7	9,8	1,3	1,9	2,1	10,4	-0,7	6,6	1,1	-9,1
- Εβδομ. αποδοχές εργατών (ονομ.)	21,4	26,0	18,7	24,2	20,4	25,5	23,8	30,3	19,2	25,3	23,7	12,8
- " " " " (πραγμ.)	7,0	11,3	5,8	10,3	1,2	0,5	-0,6	7,8	-0,8	5,7	3,7	-8,6
- Μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων (ονομ.)	20,4	22,9	19,8	19,0	18,6	22,0	25,4	22,5	14,3	24,1	22,4	12,8
- " " " " (πραγμ.)	6,2	8,4	6,8	5,7	-0,3	-2,3	0,8	1,2	-4,9	4,7	2,6	-8,6
- Παραγωγή ανά απασχολούμενο άτομο	3,6	4,2	-3,1	4,4	3,3	-0,2	-2,3	-5,2	0,7	1,9	1,5	1,0
- " " " " ώρα εργασίας	6,2	6,3	-1,2	3,9	3,5	1,0	0,5	-3,0	0,8	2,8	-1,1	0,5
- Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος	17,3	21,0	22,4	18,9	16,6	25,9	26,6	37,6	18,4	22,9	21,9	11,6
- Τιμές πρώτων υλών και ημικατ. προϊόντων	-8,3	19,4	7,2	1,8	23,2	26,7	21,8	12,0	27,5	27,3		
- Τιμές ετοιμών βιομηχανικών προϊόντων	8,1	10,8	12,5	9,7	20,2	30,4	24,2	16,8	20,8	18,3		
<u>ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ</u> ⁽³⁾												
- Μηνιαίες απόδοχές υπαλλήλων (ονομ.)	...	23,4	21,7	21,4	17,7	20,2	21,8	37,5	22,1	25,2	22,6	13,6
- " " " " (πραγμ.)	...	8,9	8,5	7,9	-1,1	-3,7	-2,2	13,7	1,6	5,7	2,8	-7,9
<u>ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΙ ΕΡΓΑΤΟΥΠΑΛΛΗΛΟΙ</u> ⁽⁴⁾												
- Κατώτατες αποδοχές (ονομ.)	21,5	22,0	17,3	23,0	17,9	22,0	24,1	46,4	15,4	25,8	17,9	10,9
- " " " " (πραγμ.)	7,1	7,7	4,6	9,2	-0,9	1,2	-0,3	21,0	-4,0	6,2	-1,2	-10,1

- Σημείωση: (1) Εκτιμήσεις Τράπεζας Ελλάδος. Για τον υπολογισμό του κόστους εργασίας, από το σύνολο των μισθών και ημερομισθίων (WAGE BILL) αφαιρέθηκε το καθαρό εργατικό εισόδημα εκ της αλλοδαπής. Για το διαθέσιμο εισόδημα, οι υπολογισμοί αφορούν μισθωτό με μέσες ακαθάριστες αποδοχές (68.800 δρχ. το 1985) με μη εργαζόμενη (-α) σύζυγο και ένα ή δύο παιδιά, ο οποίος στο 40% των περιπτώσεων πληρώνει ενοίκιο (18.000 δρχ. το μήνα το 1985).
- (2),(3) Επεξεργασία στοιχείων δειγματοληπτικών ερευνών ΕΣΥΕ. Για τις τιμές ετοιμών βιομηχ. προϊόντων χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης τιμών χονδρικής της ΕΣΥΕ για "τελικά προϊόντα εγχώριας βιομηχ. παραγωγής για εσωτερική κατανάλωση", ενώ για τις τιμές πρώτων υλών ο τιμάρημος χονδρικής Αθηνών-Πειραιώς της Τραπέζης Ελλάδος για "πρώτες ύλες και ημικατεργασμένα προϊόντα (συναλλαγές εσωτερικού)".
- (4) Επεξεργασία στοιχείων Εθνικών Γενικών Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας. Τα αναγραφόμενα ποσοστά αποτελούν εκτίμηση της μέσης σταθμικής αύξησης των κατωτάτων αποδοχών όλων των κατηγοριών των ανειδίκευτων (αγάρων και εγγάμων, εργατών και υπαλλήλων, με ή χωρίς προϋπηρέση) και περιλαμβάνουν και τις επιπτώσεις της καθιέρωσης νέων επιδομάτων και της επεκτάσεως (ή μειώσεως) των υφισταμένων κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης 12ετίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΕΣΟΥ ΜΙΣΘΩΤΟΥ ΣΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ: 1974-1986

Έτος	Πραγματικές ετήσιες αποδοχές προ φορολογίας			Πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα		
	Ποσοστό μεταβολής	1974=100	1978=100	Ποσοστό μεταβολής	1974=100	1978=100
1974	...	100,0	74,2	...	100,0	75,0
1975	8,1	108,1	80,3	7,6	107,6	80,7
1976	8,3	117,1	86,9	7,4	115,6	86,7
1977	6,3	124,4	92,4	7,9	124,7	93,5
1978	8,2	134,7	100,0	6,9	133,3	100,0
1979	-0,2	134,4	99,8	-1,8	130,9	98,2
1980	-3,4	129,8	96,4	-1,2	129,3	97,0
1981	-0,4	129,3	96,0	-2,5	126,1	94,6
1982	4,2	134,7	100,0	2,8	129,6	97,2
1983	-2,5	131,3	97,5	-3,7	124,8	93,7
1984	3,9	136,4	101,3	3,1	128,7	96,6
1985 (εκτίμ.)	1,3	138,2	102,6	2,0	131,3	98,5
1986 (πρόβλ.)	-8,0	127,1	94,4	-9,1	119,4	89,5

Πηγή: Βλέπε πίνακες 1 και 3.

Σημείωση: Το 1974 και το 1978 επιλέχθηκαν ως έτη βάσεως επειδή: (α) το 1974 είναι η τελευταία χρονιά ύφεσης και πληθωριστικής έκρηξης πριν αρχίσει η ανάκαμψη της μεταπολιτευτικής περιόδου, (β) το 1978 είναι η τελευταία χρονιά αύξησης των πραγματικών εισοδημάτων στην πρώτη μεταπολιτευτική περίοδο και ακολουθείται από νέα περίοδο ύφεσης και πληθωριστικής έκρηξης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.

ΣΥΝΟΨΗ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΣΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ: 1982 - 1986

(Ποσοστά μέσης ετήσιας μεταβολής)

Μ ε γ ε θ ο ς	1982	1983	1984	1985 (εκτίμ.)	1986 (πρόβλ.)
Δείκτης τιμών καταναλωτή (1)	21,0	20,2	18,5	19,3	23,4
Μη γεωργικό ακαθ. εγγ. προϊόν					
- σε σταθερές τιμές (2)	-0,5	1,5	2,2	2,0	0,0
- σε τρέχουσες τιμές (3)	21,8	20,6	21,0	21,0	22,0
Απασχολούμενοι μισθωτοί (4)	0,0	1,0	1,2	-0,4	-0,5
Προϊόν ανά μισθωτό (5)=(2):(4)	-0,5	0,5	1,0	2,4	0,5
Μέσες αποδοχές προ φορολογίας					
- σε ονομαστικούς όρους (6)	26,1	17,2	23,1	20,8	13,5
- σε πραγματικούς όρους (7)=(6):(1)	4,2	-2,5	3,9	1,3	-8,0
Διαθέσιμο εισόδημα μέσου μισθωτού					
- σε ονομαστικούς όρους (8)	24,4	15,8	22,2	21,7	12,2
- σε πραγματικούς όρους (9)=(8):(1)	2,8	-3,7	3,4	2,0	-9,1
Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (10)= = (6):(5)=(11):(2)	26,7(28,9)	16,6 (19,4)	21,9(20,6)	17,9(18,7)	12,9
Σύνολο εγχώριων μισθών και ημερομισθίων (11)= = (4)X(6)	26,1(28,2)	18,4 (21,3)	24,6(23,3)	20,3(21,1)	12,9
Ποσοστό συμμετοχής των εγχώριων μισθών και ημερομισθίων στο μη γεωργικό ΑΕΠ (12)=(11):(3) [σε τρέχουσες τιμές	54,9(56,0)	53,9 (56,3)	55,5(57,3)	55,2(57,3)	51,1(...)

Σημείωση: (α) Στα μεγέθη (10), (11) και (12) μέσα σε παρένθεση αναγράφονται εκτιμήσεις των Εθνικών Λογαριασμών που συμβαίνει να διαφέρουν από τις εκτιμήσεις του γράφοντος.

(β) Στους "εγχώριους" μισθούς και ημερομίσθια δεν περιλαμβάνεται το καθαρό εργατικό εισόδημα από την αλλοδαπή.

(γ) Οι υπολογισμοί για το διαθέσιμο εισόδημα αφορούν μισθωτό με μέσες αποδοχές 31.305 δρχ. το 1981, 39.476 δρχ. το 1982, 46.266 δρχ. το 1983, 56.953 δρχ. το 1984, και 68.800 δρχ. το 1985) με μη εργαζόμενη σύζυγο και ένα ή δύο παιδιά, ο οποίος στο 40% των περιπτώσεων πληρώνει ενοίκιο (12.000 δρχ. το μήνα το 1981, 13.000 δρχ. το 1982, 14.000 δρχ. το 1983, 16.000 δρχ. το 1984 και 18.000 το 1985).

Για τους υπολογισμούς έχουν ληφθεί υπόψη κρατήσεις 13% υπέρ των ασφαλιστικών ταμείων· επίσης έχει ληφθεί υπόψη η έκπτωση 10% στον καταβαλλόμενο φόρο λόγω παρακρατήσεως στην πηγή.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΣΥΝΟΨΗ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: 1982 - 1986

(Ποσοστά μέσης ετήσιας μεταβολής)

Μ έ γ ε θ ο ς	1982	1983	1984	1985 (εκτίμ.)	1986 (πρόβλ)
Βιομηχανική παραγωγή	-5,1	-0,5	2,3	0,5	0,0
Βιομηχανική απασχόληση (άτομα)	0,1	-1,2	0,4	-1,0	-1,0
Μέσος χρόνος εργασίας	-2,3	-0,2	-0,9	2,6	0,5
Συνολικές εργατο-ώρες	-2,2	-1,4	-0,5	1,6	-0,5
Παραγωγή ανά άτομο	-5,2	0,7	1,9	1,5	1,0
Παραγωγή ανά ώρα	-3,0	0,8	-2,8	-1,1	0,5
Ωριαίες αποδοχές εργατών					
- σε ονομαστικούς όρους	33,5	19,4	26,3	20,6	12,2
- σε πραγματικούς όρους	10,4	-0,7	6,6	1,1	-9,1
Εβδομαδιαίες αποδοχές εργατών					
- σε ονομαστικούς όρους	30,3	19,2	25,3	23,7	12,8
- σε πραγματικούς όρους	7,8	-0,8	5,7	3,7	-8,6
Μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων					
- σε ονομαστικούς όρους	22,5	14,3	24,1	22,4	12,8
- σε πραγματικούς όρους	1,2	-4,9	4,7	2,6	-8,6
Κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος	37,6	18,4	22,9	21,9	11,6
Τιμές ετοιμων βιομηχ. προϊόντων	16,8	20,8	18,3	...	...
Τιμές πρώτων υλών και ημικατ. προϊόντων	12,0	27,5	27,3	...	...
Τιμές καταναλωτή	21,0	20,2	18,5	19,3	23,4

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ και Τράπεζας Ελλάδος.

Σημείωση: Για τις τιμές ετοιμων βιομηχανικών προϊόντων χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης τιμών χονδρικής της ΕΣΥΕ για "τελικά προϊόντα εγχώριας βιομηχανικής παραγωγής για εσωτερική κατανάλωση", ενώ για τις τιμές πρώτων υλών ο τιμάρθρωμος χονδρικής Αθηνών-Πειραιώς της Τραπέζης Ελλάδος για "πρώτες ύλες και ημικατεργασμένα προϊόντα (συναλλαγές εσωτερικού)".

ΤΙΜΕΣ, ΜΙΣΘΟΙ, ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΤΙΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ: 1985-86

Περίοδος	Τιμές καταναλωτή		Ονομαστ. αποδοχές (κόστος εργασ.)	Συναλλ.ισοτιμία δραχμής	Πραγμ. αποδοχές	Διορθ.κόστος εργασίας ("ανταγωνιστικότητα")
	Τέλος περιόδου (1)	Μέσο επίπε- δο περιόδου (2)	Τέλος και μέσο επίπεδο περιόδου (3)	Μέσο επίπεδο περιόδου (4)	Μέσο επίπ.περιόδ (5)=(3):(2)	Μέσο επίπ. περιόδου (6)=(3) x (4)
(Μεταβολή σε σύγκριση με την αμέσως προηγούμενη περίοδο)						
1985 α' 4μηνo	98,0	95,8	93,8	105,9	97,9	99,3
1985 β' 4μηνo	100,0(2,1)	100,0(4,3)	100,0(6,6)	100,0(-5,6)	100,0(2,2)	100,0(0,7)
1985 γ' 4μηνo	114,8(14,8)	110,1(10,1)	102,6(2,6)	84,2(-15,8)	93,2(-6,8)	86,4(-13,6)
1986 α' 4μηνo	124,0(8,0)	120,5(9,4)	107,6(4,9)	77,5(-8,0)	89,3(-4,2)	83,4(-3,5)
1986 β' 4μηνo	125,1(0,9)	125,7(4,3)	109,6(1,8)	75,4(-2,7)	87,2(-2,4)	82,6(-1,0)
1986 γ' 4μηνo	133,4(6,6)	131,3(4,5)	115,7(5,6)	72,4(-4,0)	88,1(1,0)	83,8(1,5)

Μέγεθος	1 9 8 6			
	Μέση ετήσια μεταβολή	Μεταβολή: Δεκ. / Δεκ.	Μεταβολή: 1986 γ' 4μηνo / 1985 γ' 4μηνo (μέσα επίπεδα 4μηνων)	Μεταβολή: 1986 γ' 4μηνo / 1985 β' 4μηνo (μέσα επίπεδα 4μηνων)
- Ονομαστικές αποδοχ. (με ωρίμανση)	12,3	12,6	12,8	15,7
- Τιμές καταναλωτή	23,4	16,2	19,3	31,3
- Πραγμ. αποδοχές	-9,0	-3,1	-5,4	-11,9
- Συναλλ. ισοτιμία	-22,3	-9,0	-14,0	-27,6
- Διορθωμένο κόστος εργασίας	-12,7	2,5	-3,0	-16,2
- Τιμές εισαγομένων σε δρχ.	26,0	12,0	...	...

Υποθέσεις και τρόπος υπολογισμού:

- α) Οι υπολογισμοί για τις αποδοχές αφορούν μέσο μισθωτό (ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές σήμερα = 70.071 δρχ.) και περιλαμβάνουν την ωρίμανση (3,0% το χρόνο, 1,0% το 4μηνo).
Από 1.1.86 ισχύει η τροποποιημένη ΑΤΑ ως εξής:

Αυξήσεις ΑΤΑ

1.1.86	4,5%	(πρόβλεψη ΔΤΚ 8,6% μείον επίπτωση εισαγομένων 4,1% = 0,19 x 21,4%)
1.5.86	1,0%	(" " 1,7% " " " 0,7% = 0,19 x 3,7%)
1.9.86	5,5%	(" " 6,1% " " " 0,6% = 0,19 x 3,4%)

- β) Εξωγενή δεδομένα: μεταβολή ΔΤΚ (1986 α' 4μηνo = 8%), συναλλαγματικής ισοτιμίας (Δεκ. 1985 - Δεκ. 1986), τιμών εισαγομένων (Δεκ. 1985 - Δεκ. 1986), τιμών αγροτικών προϊόντων (1986), καθαρών εμμέσων φόρων (1986).

- γ) Ο ΔΤΚ επηρεάζεται κατά 45% από το κόστος εργασίας (δηλαδή τις ονομ. αποδοχές, γιατί υποτέθηκε σταθερή παραγωγικότητα) όπου περιλαμβάνεται και το "MARK-UP", κατά 33% από τις τιμές εισαγομένων, κατά 16% από τις αγροτικές τιμές και κατά 6% από τους καθ. έμμ. φόρους. Το κόστος εργασίας "περνάει" στις τιμές καταναλωτή κατά τα 2/3 στο ίδιο 4μηνo και κατά το 1/3 στο επόμενο. Με τις τιμές εισαγομένων εκκρίνεται το αντίετρο. Οι αγροτ. τιμές και οι καθ. έμμ. φόροι "περνούν" κατά 100% στο ίδιο 4μηνo.

Αυξήσεις παραγόντων κόστους	γ' 4μηνo 1985	α' 4μηνo 1986	β' 4μηνo 1986	γ' 4μηνo 1986
- κόστος εργασίας	2,6%	4,9%	1,8%	5,6%
- τιμές εισαγομένων σε δρχ.	21,4%	3,7%	3,4%	4,5%
- αγροτικές τιμές	...	3,8%	3,8%	3,8%
- καθαροί έμμεσοι φόροι	...	3,3%	3,3%	3,3%

- δ) Από τους υπολογισμούς προκύπτει ότι ενώ η "προβλεπόμενη" αύξηση του ΔΤΚ (Δεκ. 85- Δεκ. 86) είναι 17,2%, η "πραγματική" αύξηση είναι 16,2%. Άρα δεν απαιτείται διορθωτική αύξηση αποδοχών την 1.1.87.

- ε) Για τον υπολογισμό του ΔΤΚ λήφθηκαν υπόψη οι εξής εποχιακές διακυμάνσεις:
Δεκ.-Ιαν.: ±0,5%, Φεβ.-Μάρ.: ± 1,5%, Απρ.-Μάϊ.: ±0,3%, Ιούλ.: -0,5% --- Αύγ.: -1,5% --- Σεπτ.: +2,0%.

ΜΙΣΘΟΙ - ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ: 1985

Κατηγορία	Αριθμός μισθωτών (άτομα)	Ετήσια δαπάνη για μισθούς και εισφορές στη κοινωνική ασφάλιση		Δραχμικό κόστος αύξησης της ετήσιας δαπάνης του 1986 κατά μία ποσοστιαία μονάδα (δισ. δρχ.)
		δισ. δρχ.	% κατανομή	
<u>Δημόσιο</u>	280.000 (μόνο απα- σχολούμενοι)	σύνολο: 564 (μισθοί: 435) (συντάξεις: 129)	0,296	5,6
<u>Ν.Π.Δ.Δ.</u> (ΙΚΑ, ΟΑΕΔ, ΟΓΑ, ΟΕΚ, Εργ. Εστία)	25.000	20	0,011	0,2
<u>Δημόσιες επιχ/σεις</u> <u>κοινής ωφελείας</u>	120.000	185	0,097	1,9
<u>Τράπεζες</u>	42.000	79	0,042	0,8
<u>Μικρή βιομηχανία</u>	114.000	75	0,039	0,7
<u>Μεγάλη βιομηχανία</u> (εργάτες)	270.000	235	0,123	2,4
<u>Μεγάλη βιομηχανία</u> (υπάλληλοι)	103.000	130	0,068	1,3
<u>Ορυχεία</u>	22.000	29	0,015	0,3
<u>Λιανικό εμπόριο</u>	57.000	47	0,025	0,5
<u>Λοιποί κλάδοι</u>	667.000	542	0,284	5,4
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	1.700.000	1.906	1,000	19,1

Πηγή: Κατά προσέγγιση εκτιμήσεις που στηρίζονται στην επεξεργασία διαφόρων στοιχείων της ΕΣΥΕ, των Εθνικών Λογαριασμών, του Κρατικού προϋπολογισμού, ισολογισμών τραπεζών και δημ. επιχειρήσεων, κ.λ.π.

Σημείωση: Ειδικά για το Δημόσιο, στον πίνακα περιλαμβάνεται και η δαπάνη για συντάξεις. Επειδή οι συντάξεις που καταβάλλονται από το Κράτος δεν χρηματοδοτούνται από αντίστοιχες ασφαλιστικές κρατήσεις, περιλαμβάνονται -- μόνο αυτές -- στο εθνικολογιστικό μέγεθος των "μισθών και ημερομισθίων".

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 7

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΜΕΣΩΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟΥΣ: 1986

Κατηγορία	Συντελεστής σταθμίσεως	Ποσοστό ετήσιας μεταβολής (ΑΤΑ και ωρίμανση)
Δημόσιο	0,296	15,9
Ν.Π.Δ.Δ. (ΙΚΑ, ΟΑΕΔ, ΟΓΑ, ΟΕΚ, Εργ. Εστία)	0,011	14,7
Δημόσιες Επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας	0,097	12,1
Τράπεζες	0,042	10,3
Μικρή βιομηχανία	0,039	10,9
Μεγάλη βιομηχανία (εργάτες)	0,123	12,8
Μεγάλη βιομηχανία (υπάλληλοι)	0,068	12,8
Ορυχεία	0,015	12,8
Λιανικό εμπόριο	0,025	13,6
Λοιποί κλάδοι	0,284	12,6
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	1,000	13,5
(Δημόσιος τομέας)	(0,446)	(14,5)
(Ιδιωτικός τομέας)	(0,554)	(12,6)

Πηγή: (α) Οι συντελεστές σταθμίσεως (ποσοστό συμμετοχής του WAGE BILL κάθε κατηγορίας στο συνολικό) προκύπτουν από τον Πίνακα 6 και αφορούν το 1985. Ειδικά στο WAGE BILL του Δημοσίου περιλαμβάνονται και οι συντάξεις των δημοσίων υπαλλήλων, σύμφωνα με την πρακτική των Εθνικών Λογαριασμών.

(β) Η αύξηση των αποδοχών για κάθε κατηγορία υπολογίσθηκε με βάση ορισμένες εκτιμήσεις για το μέσο μισθό στην κατηγορία αυτή το 1985 και τη μέση επίπτωση της ωρίμανσης (που κυμαίνεται από 2% έως 4,5% -- για το σύνολο του αστικού τομέα ισούται με 3%). Τα ποσοστά της ΑΤΑ για το 1986 υποτέθηκε ότι θα είναι 4,5% (1.1.86), 1,0% (1.5.86), 5,5% (1.9.86).

Ειδικά για το Δημόσιο, χρησιμοποιήθηκε η πρόβλεψη του Προϋπολογισμού 1986 (αύξηση δαπανών για μισθούς και συντάξεις δημ. υπαλλήλων 16,8%, μόνο για μισθούς 16,5%), από την οποία προκύπτει κατά κεφαλήν αύξηση ίση με 15,9% (λόγω της προβλεπόμενης αύξησης του αριθμού των υπαλλήλων και των συνταξιούχων **κατά 0,5% περίπου**).

ΠΡΟΣΟΧΗ: Επισημαίνεται ότι το ποσοστό αύξησης των μέσων αποδοχών στον ιδιωτικό τομέα (12,6%) προεχγίζει το ποσοστό αύξησης των αποδοχών του "μέσου μισθωτού" που χρησιμοποιήθηκε για τους υπολογισμούς του Πίνακα 5 (τιμές-μισθοί-ανταγωνιστικότητα) και είναι ίσο με 12,3%.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 8

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΜΙΣΘΩΝ ΜΟΝΟ ΛΟΓΩ ΑΤΑ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΑΠΟΔΟΧΩΝ: 1985, 1986 (πρόβλ.)

Ακαθάρτιστες μηνιαίες αποδοχές (δρχ.)							Ποσοστό μεταβολής (%)							
1.1.82	Μ.Ο. '84		Μ.Ο. '85		Μ.Ο. '86		Μ.Ο. '85/Μ.Ο. '84		Δεκ. '85/Δεκ. '84		Μ.Ο. '86/Μ.Ο. '85		Δεκ. '86/Δεκ. '85	
	Ονομ.	Πραγμ.	Ονομ.	Πραγμ.	Ονομ.	Πραγμ.	Ονομ.	Πραγμ.	Ονομ.	Πραγμ.	Ονομ.	Πραγμ.	Ονομ.	Πραγμ.
20.000	30.158	31.224	35.567	36.770	39.448	40.943	17,9	-1,2	17,8	-5,8	10,9	-10,1	11,3	-4,2
25.000	37.698	39.030	44.459	45.963	49.310	51.180	17,9	-1,2	17,8	-5,8	10,9	-10,1	11,3	-4,2
30.000	45.195	46.792	53.272	55.041	58.828	60.909	17,9	-1,2	17,6	-5,9	10,4	-10,5	10,7	-4,7
35.000	52.167	53.991	61.098	63.001	67.077	69.315	17,1	-1,8	16,7	-6,6	9,8	-11,0	10,0	-5,3
40.000	58.553	60.497	68.049	70.071	74.401	76.780	16,2	-2,6	15,8	-7,4	9,3	-11,4	9,6	-5,7
45.000	64.718	66.773	74.753	76.889	81.409	83.871	15,5	-3,2	15,1	-7,9	8,9	-11,8	9,1	-6,1
50.000	70.801	72.965	81.322	83.532	88.171	90.698	14,9	-3,7	14,5	-8,4	8,4	-12,2	8,6	-6,5
55.000	76.689	78.949	87.550	89.814	94.565	97.153	14,2	-4,3	13,8	-9,0	8,0	-12,5	8,2	-6,9
60.000	82.389	84.710	93.506	95.821	100.681	103.328	13,5	-4,9	13,1	-9,5	7,7	-12,7	7,8	-7,2
65.000	87.981	90.352	99.340	101.705	106.616	109.267	12,9	-5,4	12,6	-9,9	7,3	-13,0	7,4	-7,6
70.000	93.539	95.961	105.110	107.497	112.408	115.059	12,4	-5,8	12,0	-10,4	6,9	-13,4	7,0	-7,9
75.000	98.984	101.455	110.686	113.073	117.984	120.635	11,8	-6,3	11,5	-10,8	6,6	-13,6	6,7	-8,2
80.000	104.258	106.755	115.986	118.373	123.284	125.935	11,2	-6,8	10,9	-11,3	6,3	-13,9	6,4	-8,4
85.000	109.370	111.867	121.098	123.485	128.396	131.047	10,7	-7,2	10,4	-11,7	6,0	-14,1	6,1	-8,7
90.000	114.381	116.878	126.109	128.496	133.407	136.058	10,3	-7,5	9,9	-12,1	5,8	-14,3	5,9	-8,9
95.000	119.381	121.878	131.109	133.496	138.407	141.058	9,8	-8,0	9,5	-12,4	5,6	-14,4	5,7	-9,0
100.000	124.381	126.878	136.109	138.496	143.407	146.058	9,4	-8,3	9,2	-12,6	5,4	-14,6	5,5	-9,2
125.000	149.381	151.878	161.109	163.496	165.313	167.964	7,9	-9,6	7,6	-13,9	2,6	-16,9	2,7	-11,6
150.000	174.381	176.878	186.109	188.496	190.313	192.964	6,7	-10,6	6,6	-14,7	2,3	-17,1	2,4	-11,9
175.000	199.381	201.878	211.109	213.496	215.313	217.964	5,9	-11,2	5,8	-15,4	2,0	-17,3	2,1	-12,1

Σημείωση:

- (α) Οι υπολογισμοί έχουν γίνει με προβλεπόμενη αύξηση του ΔΤΚ το 1986 ίση με **23,4%** (μέσα επίπεδα) και **16,2%** (αρχή-τέλος). Τα ποσοστά της ΑΤΑ για το 1986 είναι **4,5%** (1.1.86), **1,0%** (1.5.86), και **5,5%** (1.9.86).
- (β) Υπενθυμίζεται ότι το πρώτο κλιμάκιο του πίνακα (20.000 δρχ. την 1.1.82) αντιστοιχεί περίπου στις κατώτατες αποδοχές των ανειδίκευτων, ενώ το πέμπτο κλιμάκιο (40.000 δρχ. την 1.1.82) αντιστοιχεί περίπου στις αποδοχές ενός μέσου μισθωτού. Στα τελευταία τρία κλιμάκια του πίνακα δεν θα χορηγηθεί η ΑΤΑ της 1.1.86, γιατί υπερβαίνουν το όριο των 150.000 δρχ. στο τέλος του 1985.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΜΕΣΩΝ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ: 1975-86

(ποσοστά ετήσιας μεταβολής)

Έτος	Δημόσιο(υπάλληλοι εν ενεργεία)	Επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας	Τράπεζες
1975	18,7	28,0	25,9
1976	21,9	19,1	24,0
1977	18,7	20,3	16,4
1978	24,8	21,9	18,2
1979	19,5	24,4	12,7
1980	18,9	19,9	17,9
1981	25,9	22,4	26,7
1982	28,7	30,5	28,2
1983	18,7	18,0	24,1
1984	23,9	20,5	18,2
1985	27,5	(17,7)	(17,0)
1986	15,9	(12,1)	(10,3)

Πηγή: (α) Για το ΔΗΜΟΣΙΟ: Στοιχεία εισηγητικών εκθέσεων προϋπολογισμού για την αύξηση της δαπάνης, εκτιμήσεις για την αύξηση της απασχόλησης.

(β) Για την ΚΟΙΝΗ ΩΦΕΛΕΙΑ: Οι εκτιμήσεις αφορούν μόνο 4 μεγάλες επιχειρήσεις (ΔΕΗ-ΟΤΕ-ΟΣΕ-ΕΛΤΑ) και στηρίζονται για την περίοδο 1975-81 σε στοιχεία που είχαν συλλεγεί από το Τμήμα Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων (Τράπεζα Ελλάδος), και για την περίοδο 1982-84 σε επεξεργασία προσωρινών στοιχείων της αρμόδιας Γεν. Γραμματείας του ΥΠΕΘΟ. Για το 1985: προσωρινές εκτιμήσεις.

(γ) Για τις Τράπεζες: Στοιχεία ισολογισμών των 6 μεγαλύτερων Τραπεζών (από τις οποίες οι 5 ανήκουν στο Δημόσιο Τομέα).

1985: προσωρινές εκτιμήσεις.

1986: προβλέψεις.

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ : 1985-1986

Κλιμάκιο	Ετη- Υπη- ρεσίας	Ετήσιο εισόδημα 1985 (δρχ)	Ακαθάριστες αποδοχές τέλους '85 (δρχ)	Ετήσιο Εισόδημα 1986 (δρχ)	Ακαθάριστες αποδοχές τέλους 1986 (δρχ)	Ποσοστά μεταβολής (%)			
						Ετήσιο 1986/ Ετήσιο 1985		Τέλος 1986/ Τέλος 1985	
						Ονομ.	Πραγμ.	Ονομ.	Πραγμ.
<u>ΣΕ:</u>									
28	0	632.978	48.632	704.606	54.111	11,3	-9,8	11,3	-4,2
27	2,5	664.683	50.936	738.976	56.576	11,2	-9,9	11,1	-4,4
26	5	716.278	54.682	793.811	60.532	10,8	-10,2	10,7	-4,7
25	7,5	750.588	57.139	829.935	63.125	10,6	-10,4	10,5	-4,9
<u>ΜΕ:</u>									
24	2	702.523	53.750	779.278	59.547	10,9	-10,1	10,8	-4,6
23	2	737.084	56.237	815.766	62.174	10,7	-10,3	10,6	-4,8
22	4	772.668	58.794	853.241	64.872	10,4	-10,5	10,3	-5,1
21	6	808.204	61.346	890.672	67.568	10,2	-10,7	10,1	-5,2
20	8	844.683	63.968	929.088	70.335	10,0	-10,9	10,0	-5,3
19	10	881.372	66.604	967.737	73.120	9,8	-11,0	9,8	-5,5
<u>ΑΡ:</u>									
18	0	803.138	61.066	885.396	67.271	10,2	-10,7	10,2	-5,2
17	2	841.229	63.804	925.524	70.163	10,0	-10,9	10,0	-5,3
<u>ΑΤ(4):</u>									
16	0	835.487	63.416	919.481	69.753	10,1	-10,8	10,0	-5,3
15	2	872.261	66.058	958.218	72.543	9,9	-10,9	9,8	-5,5
14	4	910.201	68.786	998.172	75.423	9,7	-11,1	9,6	-5,7
13	6	949.393	71.604	1.039.461	78.399	9,5	-11,3	9,5	-5,8
12	8	989.850	74.514	1.081.812	81.425	9,3	-11,4	9,3	-5,9
11	10	1.031.513	77.508	1.124.956	84.508	9,1	-11,6	9,0	-6,2
10	12	1.074.374	80.582	1.169.165	87.667	8,8	-11,8	8,8	-6,4
9	14	1.118.002	83.697	1.213.943	90.867	8,6	-12,0	8,6	-6,5
8	16	1.162.547	86.877	1.259.675	94.136	8,4	-12,2	8,4	-6,7
7	18	1.207.681	90.100	1.305.993	97.448	8,1	-12,4	8,2	-6,9
6	20	1.253.307	93.358	1.352.838	100.797	7,9	-12,6	8,0	-7,1
5	22	1.299.876	96.684	1.400.609	104.209	7,7	-12,7	7,8	-7,2
4	24	1.347.662	100.098	1.449.332	107.661	7,5	-12,9	7,6	-7,4
3	26	1.396.560	103.585	1.498.550	111.148	7,3	-13,0	7,3	-7,7
2	28	1.446.419	107.130	1.548.580	114.693	7,1	-13,2	7,1	-7,8
1	30	1.497.079	110.720	1.599.240	118.283	6,8	-13,5	6,8	-8,1

Σημείωση: Για κάθε κλάδο δημοσίων υπαλλήλων (ΣΕ,ΜΕ,ΑΡ,ΑΤ με 4 έτη σπουδών) έχουν επιλεγεί τα πιά αντιπροσωπευτικά κλιμάκια του ενιαίου μισθολογίου. Όλοι οι υπολογισμοί αφορούν υπαλλήλους με σύζυγο που δεν εργάζεται και δύο παιδιά.

Οι υπολογισμοί για το 1986 έγιναν με ΑΤΑ 45% (1.1.86), 1,0% (1.5.86) και 5,5% (1.9.86) και προβλεπόμενη αύξηση του Δ.Τ.Κ. 23,4% (μέσα επίπεδα) και 16,2% (αρχή-τέλος).

ΑΜΟΙΒΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ: 1975-86

(ποσοστά ετήσιας μεταβολής)

ΕΤΟΣ	Τιμές Καταναλωτή	Απασχ. Μισθωτοί	Μισθοί και ημερομίσθια (WAGE BILL)		Μισθοί και ημερομίσθια κατ' απασχ. μισθωτό			
					Ονομαστικοί		Πραγματικοί	
			A	B	A	B	A	B
1975	13,4	(0,3)	23,0		22,6		8,1	
1976	13,3	(3,8)	27,4		22,7		8,3	
1977	12,1	(4,9)	25,1		19,2		6,3	
1978	12,6	(2,4)	24,7		21,8		8,2	
1979	19,0	2,5	25,0	21,8	22,0	18,8	2,5	-0,2
1980	24,9	1,0	20,3	21,8	19,1	20,6	-4,6	-3,4
1981	24,5	1,0	23,8	25,2	22,6	24,0	-1,5	-0,4
1982	21,0	0,0	28,2	26,1	28,2	26,1	6,0	4,2
1983	20,2	1,0	21,3	18,4	20,1	17,2	-0,1	-2,5
1984	18,5	1,2	23,3	24,6	21,8	23,1	2,8	3,9
1985	19,3	-0,4	21,1	20,3	21,6	20,8	1,9	1,3
(ΠΡ.) 1986	23,4	-0,5	12,0	12,9	12,6	13,5	-8,8	-8,0

Πηγή:

- Τιμές καταναλωτή: ΕΣΥΕ
 - Απασχ. μισθωτοί : εκτιμήσεις
 - WAGE BILL : Στήλη Α (Εθνικοί Λογ/σμοί)
Στήλη Β (εκτιμήσεις Τράπεζας Ελλάδος)
- (στο WAGE BILL δεν περιλαμβάνεται το καθαρό εργατικό εισόδημα από την αλλοδαπή).

Σημείωση:

Το σωρευτικό αποτέλεσμα της διαφοράς των εκτιμήσεων "Α" και "Β" για το WAGE BILL στην περίοδο 1979-86 είναι μία απόκλιση **3%** περίπου μεταξύ των δύο μεγεθών το 1986.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 12

ΜΕΡΙΔΙΟ ΜΙΣΘΩΝ ΣΤΟ Α.Ε.Π.: 1975 - 85

<u>Έτος</u>	<u>Αμοιβές εργαζομένων ("μισθοί και ημερομίσθια λοιπών κλάδων") ως ποσοστό (%):</u>	
	<u>του συνολικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε τρέχουσες τιμές</u>	<u>του μη γεωργικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε τρέχ.τιμές</u>
1975	37,0	45,5
1976	38,4	47,2
1977	41,4	49,8
1978	42,9	52,0
1979	43,8 (42,7)	52,1 (50,8)
1980	43,1 (42,5)	52,3 (51,6)
1981	43,7 (43,7)	53,2 (53,1)
1982	45,6 (44,7)	56,0 (54,9)
1983	46,4 (44,5)	56,3 (53,9)
1984	46,7 (45,3)	57,3 (55,5)
1985	47,1 (45,4)	57,3 (55,2)

Πηγή: Εθνικοί Λογαριασμοί. Μέσα σε παρένθεση, εκτιμήσεις Τραπέζης Ελλάδος.

Σημείωση: (α) Από τις "αμοιβές των εργαζομένων" έχει αφαιρεθεί το καθαρό εργατικό εισόδημα εκ της αλλοδαπής.

(β) Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν είναι σε τιμές συγτελεστών παραγωγής.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 13

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΜΙΣΘΩΝ ΜΟΝΟ ΛΟΓΩ ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΩΝ ΠΟΣΩΝ (1.1.1982) ΚΑΙ Α.Τ.Α. (1982-86)

<u>Ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές (δρχ.)</u>				<u>Σχέση με το 1ο κλιμάκιο αποδοχών</u>			
<u>31.12.81</u>	<u>1.1.82</u>	<u>31.12.85</u>	<u>31.12.86 (πρόβλ.)</u>	<u>31.12.81</u>	<u>1.1.82</u>	<u>31.12.85</u>	<u>31.12.86(πρόβλ.)</u>
15.000	20.000	36.770	40.943	100,0	100,0	100,0	100,0
20.000	25.000	45.963	51.180	133,3	125,0	125,0	125,0
25.500	30.000	55.041	60.909	170,0	150,0	149,7	148,8
31.000	35.000	63.001	69.315	206,7	175,0	171,3	169,3
36.500	40.000	70.071	76.780	243,3	200,0	190,6	187,5
42.000	45.000	76.889	83.871	280,0	225,0	209,1	204,8
47.500	50.000	83.532	90.698	316,7	250,0	227,2	221,5
53.000	55.000	89.814	97.153	353,3	275,0	244,3	237,3
60.000	60.000	95.821	103.328	400,0	300,0	260,6	252,4
65.000	65.000	101.705	109.267	433,3	325,0	276,6	266,9
70.000	70.000	107.497	115.059	466,7	350,0	292,3	281,0
75.000	75.000	113.073	120.635	500,0	375,0	307,5	294,6
80.000	80.000	118.373	125.935	533,3	400,0	321,9	307,6
85.000	85.000	123.485	131.047	566,7	425,0	335,8	320,1
90.000	90.000	128.496	136.058	600,0	450,0	349,5	332,3
95.000	95.000	133.496	141.058	633,3	475,0	363,1	344,5
100.000	100.000	138.496	146.058	666,7	500,0	376,7	356,7
125.000	125.000	163.496	167.964	833,3	625,0	444,6	410,2
150.000	150.000	188.496	192.964	1.000,0	750,0	512,6	471,3
175.000	175.000	213.496	212.964	1.166,7	875,0	580,6	532,4

Σημείωση: (α) Τα "διορθωτικά ποσά" χορηγήθηκαν στις περισσότερες κατηγορίες των μισθωτών από 1.1.82 και ήταν αντιστρόφως ανάλογα με το ύψος των ακαθαρίστων μηνιαίων αποδοχών.

(β) Το πρώτο κλιμάκιο του πίνακα (15.000 δρχ. στις 31.12.81) αντιστοιχεί περίπου στις κατώτατες αποδοχές ανειδίκευτων εργατοϋπαλλήλων. Το πέμπτο κλιμάκιο (36.500 δρχ. στις 31.12.81) αντιστοιχεί περίπου στις αποδοχές ενός μέσου μισθωτού.

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 14

ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ (ΜΕ ΒΑΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΣΥΕ): 1981 - 1985

Κατηγορία εργαζομένων	Ακαθάριστες μηνιαίες αποδοχές (δρχ.)			Σχέση με αποδοχές γυναικών εμποροϋπαλλήλων		
	1981 δ' τρίμ.	1984 δ' τρίμ.	1985 β' τρίμ.	1981 δ' τρίμ.	1984 δ' τρίμ.	1985 β' τρίμ.
Γυναίκες εμποροϋπάλληλοι	17.178	37.706	41.625	100,0	100,0	100,0
Εργάτριες βιομηχανίας	18.269	39.239	44.433	106,4	104,1	106,7
Γυναίκες υπάλληλοι βιομηχανίας	23.699	45.442	52.454	138,0	120,5	126,0
Αντρες εμποροϋπάλληλοι	25.287	51.959	55.547	147,2	137,8	133,4
Γυναίκες υπάλληλοι ορυχείων	25.737	52.926	60.541	149,8	140,4	145,4
Εργάτες βιομηχανίας	28.734	54.284	59.826	167,3	144,0	143,7
Εργάτες ορυχείων	38.028	67.965	83.898	221,4	180,2	201,6
Αντρες υπάλληλοι βιομηχανίας	42.645	75.004	83.018	248,3	198,9	199,4
Αντρες υπάλληλοι ορυχείων	49.592	79.231	92.941	288,7	210,1	223,3

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων δειγματοληπτικών ερευνών ΕΣΥΕ.

Σημείωση: Οι μηνιαίες αποδοχές των εργατών (-τριών) βιομηχανίας και των εργατών ορυχείων ισούνται με το γινόμενο των εβδομαδιαίων αποδοχών επί τον συντελεστή 4,357 (μέσος αριθμός εβδομάδων κατά μήνα).

ΑΠΟΛΥΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΑΠΟΔΟΧΩΝ (ΔΡΧ): ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΚατηγορίαΠοσόΚΑΤΩΤΑΤΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ⁽¹⁾

- Ημερομίσθιο ανειδίκευτου εργάτη, άγαμου, χωρίς προϋπηρεσία	1.618 δρχ. (α' 4μηνo 1986)
- Ημερομίσθιο ανειδίκευτου εργάτη, έγγαμου, με προϋπηρεσία 9 ετών	1.925 δρχ. (α' 4μηνo 1986)
- Μισθός ανειδίκευτου υπαλλήλου, άγαμου, χωρίς προϋπηρεσία	36.319 δρχ. (α' 4μηνo 1986)
- Μισθός ανειδίκευτου υπαλλήλου, έγγαμου, με προϋπηρεσία 9 ετών	46.770 δρχ. (α' 4μηνo 1986)

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ⁽²⁾

- Μέσες εβδομαδιαίες αποδοχές εργατών (αντρών)	13.731 δρχ. (β' 3μηνo 1985)
- "- "- "- "- (γυναικών)	10.198 δρχ. (β' 3μηνo 1985)
- Μέσες μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων (αντρών)	83.018 δρχ. (β' 3μηνo 1985)
- "- "- "- "- (γυναικών)	52.454 δρχ. (β' 3μηνo 1985)

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ⁽²⁾

- Μέσες μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων (αντρών)	55.547 δρχ. (β' 3μηνo 1985)
- "- "- "- "- (γυναικών)	41.625 δρχ. (β' 3μηνo 1985)

ΟΡΥΧΕΙΑ - ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ - ΛΑΤΟΜΕΙΑ⁽²⁾

- Μέσες εβδομαδιαίες αποδοχές εργατοτεχνιτών	19.256 δρχ. (β' 3μηνo 1985)
- Μέσες μηνιαίες αποδοχές υπαλλήλων (αντρών)	92.941 δρχ. (β' 3μηνo 1985)
- "- "- "- "- (γυναικών)	60.541 δρχ. (β' 3μηνo 1985)

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ⁽³⁾

- Αποδοχές υπαλλήλου κλάδου ΜΕ με 10 έτη υπηρεσίας (κλιμάκιο 19ο)	69.229 δρχ. (α' 4μηνo 1986)
- Αποδοχές υπαλλήλου κλάδου ΑΤ με 10 έτη υπηρεσίας (κλιμάκιο 11ο)	80.350 δρχ. (α' 4μηνo 1986)

Δ.Ε.Η.⁽⁴⁾

- Μέσες μηνιαίες αποδοχές (χωρίς υπερωρίες)	97.237 δρχ. (Ιανουάριος 1985)
- Μέσες μηνιαίες αποδοχές (με υπερωρίες)	101.155 δρχ. (Ιανουάριος 1985)

Πηγή:

(1) Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας

(2) Δειγματοληπτικές έρευνες ΕΣΥΕ

(3) Αποδοχές εγγάμων υπαλλήλων με δύο παιδιά (σύμφωνα με το ενιαίο μισθολόγιο)

(4) ΔΕΗ : Κέντρο ηλεκτρονικών υπολογιστών

Π Ι Ν Α Κ Α Σ 16

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ
ΜΕ ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΜΙΣΘΩΤΟ Η ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟ

Μέγεθος	1982	Τέλος 1985
- Μέση αξία μηνιαίων αγορών καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών (1)	56.010 δρχ.	108.501 δρχ.
- Μέση αξία μηνιαίων απολαβών σε είδος (2)	5.699 δρχ.	11.040 δρχ.
- Σύνολο αγορών και απολαβών σε είδος (3)=(1)+(2)	61.709 δρχ.	119.541 δρχ.
- Οικονομικώς ενεργά άτομα σε κάθε νοικοκυριό (4)	1,41	(1,41)
- Μηνιαία δαπάνη για αγορές ανά οικονομικώς ενεργό άτομο (5)=(1):(4)	39.723 δρχ.	76.951 δρχ.
- "Αναγκαίες" μέσες καθαρές αποδοχές (6)=(5)X12+14	34.048 δρχ.	65.958 δρχ.
- "Αναγκαίες" μέσες ακαθάριστες αποδοχές (7)=(6)X1,25	42.560 δρχ.	82.448 δρχ.
- Μέσες ακαθάριστες αποδοχές στην πραγματικότητα (8)	39.500 δρχ.	70.900 δρχ.

Τρόπος υπολογισμού:

- Τα μεγέθη (1) έως (5) για το 1982 προέρχονται από την Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών της ΕΣΥΕ (1982). Για το τέλος του 1985 αποτελούν εκτιμήσεις με βάση την άνοδο του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (91,8%) και της πραγματικής κατά κεφαλήν κατανάλωσης (περίπου 1%) στο ενδιαμέσο διάστημα.
- Μέγεθος (6): Υπενθυμίζεται ότι η ετήσια δαπάνη για αγορές καλύπτει 12 μήνες ενώ οι μισθωτοί εισπράττουν 14 μισθούς τον χρόνο. Σημειώνεται επίσης ότι οι "αναγκαίες" καθαρές αποδοχές επαρκούν για την κάλυψη των καταναλωτικών μόνο αγορών ενός μέσου νοικοκυριού με επικεφαλής μισθωτό.
- Μέγεθος (7): Εκτιμάται ότι οι ασφαλιστικές κρατήσεις και ο φόρος εισοδήματος για τον μέσο μισθωτό απορροφούν τουλάχιστον το 20% των ακαθάριστων αποδοχών του. Γι αυτό προκύπτει η σχέση: Ακαθάριστες αποδοχές = 1,25 X Καθαρές αποδοχές.
- Μέγεθος (8): Εκτιμήσεις Τράπεζας Ελλάδος.

ΚΟΣΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Χώρα	Οριαίες αποδοχές εργατών βιομηχανίας σε "ισοδύναμα τρέχουσας αγοραστικής δύναμης" <u>Οκτώβριος 1982</u>
ΕΛΛΑΔΑ	3,92
Βέλγιο	6,61
Δανία	6,97
Δ. Γερμανία	6,00
Γαλλία	4,72
Ιρλανδία	5,15
Ιταλία	5,64
Λουξεμβούργο	7,01
Ολλανδία	5,99
Ην. Βασίλειο	5,13

Πηγή: Υπολογισμοί υπηρεσιών ΕΟΚ (COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES, "REPORT ON SOCIAL DEVELOPMENTS -- YEAR 1983", Μάρτιος 1984, σελ.182).